

Mediace online v přeshraničních sporech

Tento materiál publikujeme na základě spolupráce s Úřadem průmyslového vlastnictví

IP mediální centrum Praha, zapsaný ústav ve spolupráci s Úřadem průmyslového vlastnictví, Českou advokátní komorou, sekci ADR a Světovou organizací duševního vlastnictví (WIPO) uspořádaly 21. června 2021 webinář věnovaný využití mediací ve sporech k duševnímu vlastnictví. Světová organizace duševního vlastnictví je specializovanou agenturou OSN, která je zaměřena na rozvoj vyváženého a dostupného systému duševního vlastnictví, který odměňuje kreativitu, podporuje inovaci a přispívá k ekonomickému rozvoji. WIPO byla založena v roce 1967 a v současné době je jejími členy 193 států.

V úvodní slovu předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví Mgr. Ing. Josefa Kratochvíla, Ph.D., zaznělo poděkování za spolupráci s WIPO, zejména pokud jde o naplňování Memoranda o spolupráci WIPO a ÚPV v oblasti ADR, v jehož rámci byl uspořádán i tento webinář. Josef Kratochvíl velmi ocenil také zájem odborné veřejnosti o problematiku mediací v oblasti duševního vlastnictví a vyslovil přání, že účastníci webináře jistě napomohou rozvoji tohoto oboru (webináře se zúčastnilo celkem 35 odborníků). Zdůraznil, že pro rozšíření ADR metod v oblasti duševního vlastnictví v České republice před sebou máme ještě dlouhou cestu a jsme na úplném začátku. ÚPV proto intenzivně pracuje na tom, aby se metody ADR v oboru duševního vlastnictví uplatňovaly násobněji, a to ve všech fázích sporů.

Poté byl věnován prostor problematice provádění mediací u WIPO, včetně vedení mediálního řízení online. Tento příspěvek přednesl Andrzej Gadkowski, Associate Legal Officer, IP Disputes Section, WIPO Arbitration and Mediation Center. Podstatná část webináře byla pak věnována praktickému výkladu využití mediací ve sporech o duševní vlastnictví z pohledu WIPO. Touto částí webináře účastníky provedl ve skvěle připravené prezentaci Jon Lang, WIPO Mediator. Jeho vystoupení bylo zaměřeno na představení Arbitrážního a mediálního centra WIPO v Ženevě a Singapuru, mediálního řízení a úlohu WIPO v tomto procesu, včetně spolupráce s Úřadem průmyslového vlastnictví. Velmi inspirativní bylo seznámení účastníků s pravidly a možnostmi provádění online mediací, což je nepochybně trend, který začne mít zejména v přeshraničních sporech do budoucna značný význam. Jon Lang účastníky podrobně

seznámil také s prováděním jednotlivých fází mediálního procesu v řízení u WIPO, včetně přípravy mediace, role a technik mediátora v tomto procesu. Zajímavá byla i část týkající se role právních zástupců a účasti stran sporu na vyjednávání a jejich spolupráce v dobré víře.

V navazujícím příspěvku JUDr. Hany Lenghartové, který prezentovala JUDr. Anna Márová, byl věnován významný prostor využití evaluativních mediací ve sporech o duševní vlastnictví. JUDr. Anna Márová představila mediátora jako osobu, která pomáhá stranám v dosažení řešení poukázáním na slabosti jejich případu a předpovídáním toho, co by učinil soudce. Zdůraznila, že právo duševního vlastnictví je složité a vysoce technické (patenty, ochranné známky, vzory, autorská práva, obchodní tajemství, licencování a související obchodní záležitosti). Mnoho sporů o duševní vlastnictví zahrnuje strany z různých geografic-

kých umístění a jurisdikce, přičemž si strany udržují svoje obchodní vztahy a pověst. Zdůraznila, že strany sporu potřebují také čas opravit své vlastní hodnocení a přijmout své slabé stránky. Připomněla, že důvěra a respekt vůči mediátorovi jsou nutné a rostou s dobou trvání procesu. Je také nutné poukázat na možný výsledek případu, udržet dynamiku jednání a zdůraznit oblasti, ve které má každá strana lepší pozici. Na závěr svého příspěvku se JUDr. Anna Márová zabývala úlohou advokáta v mediálním procesu. Připomněla, že advokát může připravit svého klienta na mediaci a nechat ho jít na samotný proces mediace samotného. Další možností je, že advokát je přítomen v celém mediálním procesu s klientem a může mu pomoci se všemi kritickými etapami mediace. Je také možné, aby klient byl na začátku mediace sám a advokát vstoupil do procesu mediace až v závěrečné fázi, kdy mu pomáhá dosáhnout řešení. Je také možné, aby advokát zastupoval klienta, který není osobně na mediaci přítomen. V samém závěru webináře byl pak prostor na otázky a diskuzi.

V navazující části po skončení oficiální části webináře Jon Lang, WIPO Mediator, provedl zájemce ukázkou online mediace prováděné WIPO v přeshraničním sporu, což bylo pro účastníky rovněž velmi poutavé. Celý webinář byl nesmírně zajímavý a obohacující, zejména pokud jde o praktické zkušenosti a poznatky Světové organizace duševního vlastnictví v oblasti mediací. Především bylo důležité seznámení se s pravidly a možnostmi provádění online mediací, což je trend, který bude mít obzvláště v přeshraničních sporech v budoucnu značný význam.

S ohledem na shora uvedené je zřejmé, že mediace mají velmi intenzivní podporu i ze strany takto významné instituce, kterou WIPO bezpochyby je. Do budoucna se na rozvoji mediací v oblasti duševního vlastnictví bude nadále podílet také Česká advokátní komora, sekce ADR, jejíž zástupci jsou připraveni na pracovní úrovni řešit konkrétní výzvy z WIPO i EUIPO. V současné době již byla ustanovena pracovní skupina složená z odborníků z národních úřadů průmyslového vlastnictví a dále odborníků z EUIPO, která má pro rozvoj mediací (a dalších metod ADR) vytvářet co nejlepší podmínky. Zástupce ÚPV v této pracovní skupině,

Ing. Martina Kotyková, Ph.D., je připravena zprostředkovávat obousměrný tok informací mezi zainteresovanými stranami z České republiky, kterými jsou Česká advokátní komora, Komora patentových zástupců, Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR a další, tak i v EUIPO. IP mediální centrum Praha, zapsaný ústav je připraveno ve spolupráci s Českou advokátní komorou, sekci ADR, ÚPV a Asociací malých a středních podniků a živnostníků ČR v tomto procesu aktivně vytvářet prostor pro rozvoj reálného využití mediací v oblasti duševního vlastnictví, a to ve všech fázích sporu, včetně sporů přeshraničních. Jedním z cílů jeho činnosti je proto i aktivní podpora online mediací.

IP mediální centrum Praha aktuálně proto připravilo mimo jiné specializační školení v oblasti franchisingu. Také v oblasti franchisingového podnikání jde totiž o urovnávání vysoce odborných neshod a sporů, které vznikají ve vztahu k provozování franchisingového konceptu. Tento dvoudenní kurz franchisingu se uskutečnil ve dnech 14.–15. září 2021 v Praze, a to ve spolupráci s Českou asociací franchisingu. Soudní řešení sporů i v této oblasti podnikání nemusí přinést očekávaný výsledek, může jít o nejednoznačný výklad práva, hrozí vysoké náklady na vedení sporu, existuje časová či ekonomická tíseň stran nebo je spor příliš komplexní. V případě franchisingového podnikání připadají v úvahu všechny tyto aspekty. Jde o velmi specifické spory vyžadující velkou znalost této oblasti podnikání, které je žádoucí vyřešit dohodou za účasti specializovaného IP mediátora. I v této oblasti může být také velmi prospěšné využít přítomnost experta podle Pravidla 5 ADR IP mediálního centra Praha. Více informací o této akci je k dispozici na www.ipmediace.cz/aktuality.

Kontakty:

IP mediální centrum Praha, zapsaný ústav
Na Stráži 1306/5, 180 00 Praha 8
tel.: +420 283 843 130, mobil: +420 602 331 905
e-mail: info@ipmediace.cz
www.ipmediace.cz

JUDr. David Karabec, MPA, LL.M., advokát
Ředitel IP mediálního centra Praha,
zapsaný ústav

Vesmírná těžba na dosah ruky

I když je myšlenka těžby a případného zpracování surovin a materiálů mimo naši planetu někdy stále vnímána jako sci-fi, opak je pravdou. Ve světě vesmírného průmyslu se přenáší téma využití nerostného bohatství vesmíru z oblasti sci-fi do skutečných záměrů kosmických misí, které mají za cíl ověřit nezbytné technologické principy.

Součástí těchto snah se nyní stává i Česká republika. Skupina firem a akademických institucí pod vedením brněnské SAB Aerospace získala v tendru připraveným Ministerstvem dopravy ČR a vypsaným Evropskou kosmickou agenturou (ESA) podporu pro přípravu českého projektu SLAVIA. Cílem této samostatné mise je ověřit technologie mapování nerostného bohatství v okolí naší planety, a přispět tak k hlubšímu prozkoumání vesmíru.

Těžba a zpracování surovin ve vesmíru není alternativou, ale spíše nutným prostředkem k tomu, aby lidstvo mohlo pokračovat v jeho objevování a zlepšovat život na Zemi. Vesmír k tomu skrývá obrovský nevyužitý potenciál. Aby mohla těžba začít, je potřeba, stejně jako v případě pozemní těžby, prozkoumat a zmapovat zdroje surovin. A právě na to se bude zaměřovat nápad českých vědců a inženýrů. Na misi SLAVIA se podílí výhradně tuzemské firmy a výzkumné instituce. SLAVIA má potenciál stát se první rýze českou národní misí ESA.

„České firmy v posledních letech upevnily svoji pozici jakožto dodavatelé vybavení a sub-

stémů pro kosmické mise. Dalším logickým krokem a ambicí ČR je vybudovat kapacity pro vývoj a výrobu komplexních systémů a celých kosmických misí. Ty jsou sice nákladnější, ale mají zároveň mnohem vyšší přidanou hodnotu a provází je vyšší návratnost investic,“ řekl k tématu Václav Kobera z Ministerstva dopravy a zdůraznil, že koncept těchto ambiciózních projektů byl vytvořen Ministerstvem dopravy a zařazen mezi priority vládou schváleného Národního kosmického plánu pro období 2020–2025. Ambiciózní projekty mají řadu cílů, zejména získat či osvojit si integrační schopnosti, zvýšit svou konkurenceschopnost vůči zahraničním partnerům či posílit efektivní spolupráci mezi českými firmami a akademickou sférou.

Pro systematické mapování přírodních zdrojů ve vesmíru je třeba prozkoumat značný počet objektů. V popředí zájmu jsou hlavně asteroidy, kterých známe přes půl milionu, avšak o jejich složení a původu máme jen omezené množství informací. Dozvědět více bychom se mohli právě díky české misi SLAVIA. Nyní se tyto objekty zkoumají ze Země prostřednictvím pozemských dalekohledů, které však přinášejí jen omezené údaje o daném tělese. Na základě rychlosti, pohybu, barvy a hustoty lze velmi přibližně odvodit složení tělesa. Revolučním krokem by měl být výzkum pomocí nových technologií, které přinese i mise satelitu SLAVIA, jež má sloužit jako demonstrátor dvou vybraných metod: spektroskopického stanovení složení meteorů vzniklých při vstupu meteoroidů do atmosféry a hmotnostní analýzou prachu uvol-

něného z povrchu asteroidů do meziplanetárního prostoru.

Cílem projektu SLAVIA je poslat dvě zhruba dvacetikilogramové družice na oběžnou dráhu. Obě budou vybaveny trojicí vědeckých přístrojů: hyperspektrální kamerou a rádiovou anténou pro analýzu prvkového složení plazmatu meteorů a hmotnostním spektrometrem určeným k výzkumu složení meziplanetárního prachu. „Projekt SLAVIA je ve všech směrech unikátní. Systematické mapování prvkového složení meteorů a analýzu meziplanetárního prachu z oběžné dráhy nikdo na světě nedělá. Cílem mise je ověřit tyto technologie a jejich potenciál pro průzkum nerostného bohatství těles v kosmu. Pokud se to podaří, tak to bude obrovský úspěch,“ vysvětlil Petr Kapoun, CEO SAB Aerospace.

„Spektrální analýza meteorů pomocí satelitů byl náš sen, neboť pozemní pozorování je značně limitováno atmosférou Země. Projekt SLAVIA odhaluje její obrovský aplikační potenciál. Výsledky spektroskopie navíc významně zpřesníme stanovením parametrů meteorického plazmatu pomocí radiových vln. Hmotnostní spektrometr poslouží k detekci prvků a dalších složek meziplanetárního prachu s dosud bezprecedentní přesností. Satelit SLAVIA bude skutečným high-tech zařízením, které dosud nikdy do vesmíru nikdo neposlal,“ dodal Martin Ferus z Ústavu fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR. Na vědecké části mise se podílejí také Ústav fyziky atmosféry AV ČR, Hvězdárna Valašské Meziříčí, Ústav fyziky plazmatu AV ČR, Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská ČVUT

a další akademické subjekty. Za průmysl je krokem SAB Aerospace do projektu zapojen také Výzkumný a zkušební letecký ústav (VZLU), firmy HULD a Zaitra.

SLAVIA bude používat také unikátní metodu zpracování vědeckých dat přímo na družici – on board data processing. V praxi to znamená, že družice bude vědecká data zaznamenávat neustále, ale algoritmus přímo na družici automaticky vybere pouze ta data, která mají pro vědce hodnotu. Díky tomu se výrazně sníží cena za datové spojení s družicí. Svým rozsahem a komplexností je to největší mise od 90. let minulého století.

V první fázi projektu pod taktovkou Evropské kosmické agentury bude cílem vytvořit studii proveditelnosti mise, která poslouží k naplánování, návrhu a ověření konceptu mise a využití vědeckých přístrojů. Studie potrvá 12 měsíců a na základě výsledků bude možné posoudit proveditelnost mise jako takové. Cílem projektu je zároveň ověřit možnost tzv. flyby misí, během kterých by sondy proletěly kolem cílových těles a za pomoci laserů by z nich získaly vzorky či spektrální informace.

Mise SLAVIA je plně v rukou tuzemských firem a výzkumných institucí. Co do rozsahu jde o vůbec největší projekt od družic Magion, které vznikaly od 70. do 90. let minulého století. Vzhledem k unikátnosti mise je SLAVIA velkou příležitostí pro vědecké instituce, které získají zcela nová data a poznatky, a pro soukromé firmy příležitost demonstrovat vyzrálou českou kosmického průmyslu. (tz)